

Niemców, mieszkających w Sierpcu i okolicach, pomagała Polakom - ostrzegano ich przed aresztowaniami, ukrywano lub zatrudniano u siebie, aby nie zostali wywiezieni na roboty do Rzeszy. Niestety, zdarzały się również wypadki denuncjacji.

W styczniu 1945 r. nastąpił exodus ludności niemieckiej. Wkraczające na teren ziemi sierpeckiej oddziały Armii Czerwonej przepędziły niemiecką ludność. Duża część z nich narażona była na wojskowe samosądy. Stało się tak w pod koniec stycznia 1945 roku. Grupa ewangelików została wówczas rozstrzelana w murach kościoła ewangelickiego. Ci którzy postanowili uciec, często ginęli podczas wędrówki. Ludność, która zamieszkiwała te tereny od prawie 200 lat w ciągu jednego miesiąca została raz na zawsze wymazana z pamięci. Ginie, ucieka, bądź ukrywa się grupa blisko 2000 ludzi. Raz na zawsze przepadają mieszkańcy Gozdów, Białasów i Osówki. Do dziś trudno jest ustalić co stało się z większością z nich. Represje jakie ich spotkały ze strony komunistycznej władzy oraz od samych Polaków, którzy w ramach odwetu mścili się na ludności ewangelickiej, są trudne do precyzyjnego omówienia. Samosądy, rozstrzeliwania, zmuszanie do ucieczki, niszczenie mienia wykonywane były często na ludziach w ogóle nie związanych z nazizmem. Doskonałym przykładem był zdewastowany kościół ewangelicki, czy zrujnowane i sukcesywnie niszczone ewangelickie nekropolie. Polacy, którzy osiedlali się w opustoszałych poniemieckich wioskach nie rozróżniali osadników mieszkających tu od wielu lat, od przybyłych niedawno żołnierzy hitlerowskich. Prawdę mówiąc, trudno się nie dziwić. W pamięci zostawały obrazy z lat wojny. Jednak nie był to powód do bezmyślnego niszczenia wszystkiego co "niepolskie". Szkoda, że w ten sposób zaginęła bezpowrotnie opowieść o wędrujących przed kilkuset laty kolonistach poszukujących lepszego miejsca na ziemi. Polskie ziemie były dla nich tym lepszym miejscem.

Tomasz Kowalski

Bibliografia:

Eduard Kneifel: "Die evangelisch-augsburgischen Gemeinden in Polen 1555-1939"

P. B. Gąsiorowski: "Nekropolie Ziemi Sierpeckiej"

M.M. Grzybowski: "Dzieje Sierpca i ziemi sierpeckiej" - Obiekty sakralne Sierpca

I.Galicka, H. Sygietyńska - "Katalog zabytków sztuki..."

Strona internetowa: sierpc.polska.pl

Archiwum parafii św. Maksymiliana Kolbe

Zasoby Pracowni Dokumentacji Dziejów Miasta Sierpc

Wiersz wieczorny

W każdej chodnikowej płytce
spały rymy do wesołych wierszy
Co minutę skrzypiały kawiarnie
rżały podków o bruki pegazy

Ślad obcasów ze szkła od karafek
zestukiwał rytmicznie fokstrota
Białe pary szły w świetle lataren
wyłapywać garść słów w pozytywki

Fale spódnic i sukien amarant
zgubił kolor pozmieniał rikszy ramy
pory nocy wieczoru i tańca
domykały się same w szpalerze

O północy znużeni księgarze
wymyślili po sto nowych imion
"Jaki piękny świat" szeptał z mocą
kot o oczach zielonych jak trawa

MDS

Wiersz o Miłości

Przypominam wszystko znów i cztery jeszcze
świat wybucha wtóry raz i drży powietrze
miałka myśl wciąż rzuca wprzód się, gniew od nowa:
pogorzeliś nie odstanie pył i trwoga
śród gorączki jedna myśl się skrzy zmarznięta:
powiedziała pewnie więcej niż pamiętam
huk śródczaszem wdarł się, grzmi, łopocze, krzyczy
nie ma nas i nie ma przyczyn, nie ma przyczyn...!

MDS